

**UCHWAŁA NR XXX/221/21
RADY GMINY ŁUBNIANY**

z dnia 17 czerwca 2021 r.

w sprawie przyjęcia "Kompleksowej koncepcji organizacji usług transportowych door-to-door dla osób potrzebujących wsparcia w zakresie mobilności w Gminie Łubniany"

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj: Dz. U. z 2020 r., poz. 713, z późn.zm.) w związku z art.3 pkt 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tj: Dz.U. z 2020 r., poz.1062), Rada Gminy Łubniany uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Kompleksową koncepcję organizacji usług transportowych door-to-door dla osób potrzebujących wsparcia w zakresie mobilności w Gminie Łubniany” na lata 2021 - 2025 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łubniany.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego.

Przewodniczący Rady Gminy
Łubniany

Ryszard Buchta

Załącznik do uchwały Nr XXX/221/21

Rady Gminy Łubniany

z dnia 17 czerwca 2021 r.

**Kompleksowa Koncepcja Transportu door-to-door osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności
gminy Łubniany**

Spis treści

Wprowadzenie.

Słownik używanych pojęć

- 1. Analiza dokumentów strategicznych oraz programów rozwoju Gminy Łubniany, w których uwzględnione zostały działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej oraz osób z ograniczoną mobilnością.**
- 2. Analiza niezaspokojonych potrzeb transportowych osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w kontekście ich aktywizacji społeczno-zawodowej.**
- 3. Opis działań prowadzonych przez samorząd, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności na terenie Gminy Łubniany.**
- 4. Opis funkcjonujących rozwiązań transportowych realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe i sektor prywatny na terenie Gminy Łubniany.**
- 5. Propozycje zaspokojenia potrzeb transportowych osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.**

WSTĘP

W niniejszym dokumencie, który został opracowany na potrzeby projektu pn. "Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych", realizowanego między 1.06.2021 a 31.01.2023, zostały ujęte wszystkie niezbędne aspekty konieczne do rzetelnej realizacji usługi.

SŁOWNIK UŻYWANYCH POJEĆ

Aktywizacja społeczno-zawodowa – rozwijanie aktywności w życiu publicznym, społecznym i zawodowym przez osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności poprzez niwelowanie barier związanych z mobilnością tych osób. Aktywizacja ma przyczynić się m.in. do zwiększenia szans rozwoju tych osób, udziału w edukacji, korzystania z infrastruktury społecznej i zwiększenia aktywności zawodowej (określenie spójne z definicją usług aktywnej integracji zawartymi w *Wytycznych Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020* - aktualna wersja wytycznych znajduje się na stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl w zakładce „Zapoznaj się z prawem i dokumentami”). Usługi aktywnej integracji definiują cel realizacji usług transportu door-to-door.

Beneficjenci – wszystkie osoby do których adresowane są strategie, programy, polityki oraz działania aktywizacji społeczno-zawodowej.

Dostępność - dostępność architektoniczna, cyfrowa oraz informacyjno-komunikacyjna, co najmniej w zakresie określonym przez minimalne wymagania, służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2019 r. poz. 1696, z późn. zm.).

Jednostki samorządu terytorialnego (jednostki, jednostki samorządu, JST) – gminy, związki i porozumienia gmin, powiaty oraz związki i porozumienia powiatów, które w ramach Projektu zamierzają uruchomić usługę indywidualnego transportu door-to-door dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności oraz – opcjonalnie – przeprowadzić niezbędne i odpowiednie usprawnienia w celu zapewnienia dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych.

Koncepcja transportu – kompleksowa koncepcja transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności; dokument niezbędny do złożenia wniosku w ramach konkursu grantowego dotyczącego finansowania usług transportowych door-to-door organizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności – osoby, które mają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się np. ze względu na ograniczoną sprawność (w tym: poruszające się na wózkach inwalidzkich, poruszające się o kulach, niewidome, słabo widzące i in.). Będą to zarówno osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub równoważne), jak i osoby nieposiadające takiego orzeczenia.

Program Dostępność Plus – Rządowy Program ustanowiony przez Radę Ministrów uchwałą 102/2018 z dnia 17 lipca 2018 r., w którym w ramach zadania nr 22 pn.: „Mobilność” zaplanowano m.in. działania dotyczące zapewnienia usługi transportu indywidualnego door-to-door dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Projekt grantowy – projekt wdrożenia usług indywidualnego transportu door-to-door realizowany przez jednostkę samorządu terytorialnego finansowany w ramach Projektu PFRON.

Projekt PFRON – projekt *Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych* realizowany przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach Działania 2.8 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) na lata 2014-2020.

Taksówka społeczna – usługa społeczna zapewniająca mobilność osobom, które ze względu na wiek czy niepełnosprawność nie mogą w pełni samodzielnie uczestniczyć w życiu społecznym. W usługach przeznaczonych dla osób poruszających się na wózkach, z kierowcą może dodatkowo przyjechać asystent,

który pomaga wsiąść do pojazdu, a po dotarciu do celu, pomaga również w wejściu do budynku, pokonaniu schodów, drzwi itp.

Usługa door-to-door – usługa indywidualnego transportu osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, obejmująca pomoc w wydostaniu się z mieszkania lub innego miejsca, przejazd i pomoc w dotarciu do miejsca docelowego. Pojęcie indywidualnego transportu obejmuje również sytuacje, w których z transportu korzysta w tym samym czasie – o ile pozwalają na to warunki pojazdu - kilka osób uprawnionych jadąc z jednej wspólnej lokalizacji do wspólnego miejsca docelowego albo jadąc z kilku lokalizacji do wspólnego miejsca docelowego i z powrotem.

Ustawa o dostępności – ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2019 poz. 1696, z późn. zm.).

Użytkownicy/Użytkowniczki – osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności i korzystające z usług door-to-door i z usprawnień w budynkach wielorodzinnych, które ukończyły 18 rok życia.

Wielorodzinny budynek mieszkalny - budynek mieszkalny zawierający 2 lub więcej mieszkań, przy czym budynki w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej są budynkami jednorodzinnymi (zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie). Poprawa dostępności dotyczy wielorodzinnych budynków mieszkalnych, a nie instytucji.

Wytyczne – Wytyczne do przygotowania przez wnioskodawców kompleksowej koncepcji transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

Opis gminy

Beneficjentem projektu grantowego jest Gmina Łubniany, ul. Opolska 104, 46-024 Łubniany. Realizatorem zadań jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnianach ul. Opolska 53a.

Gmina Łubniany położona jest w północno-wschodniej części województwa opolskiego i zajmuje powierzchnię 12541,00 ha.

Komunikacja międzygminna, połączenie z siedzibą gminy, a także miastem wojewódzkim – Opolem na poziomie infrastruktury drogowej jest korzystna, podobnie jak kolejne inwestycje jak np. rozbudowa sieci ścieżek rowerach.

Jedenaście sołectw gminy Łubniany zamieszkuje ok. 9,4tys mieszkańców.

1. Analiza dokumentów strategicznych oraz programów rozwoju Gminy Łubniany, w których uwzględnione zostały działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej oraz osób z ograniczoną mobilnością.

Gmina Łubniany posiada Strategię Rozwoju Gminy Łubniany na lata 2011-2020. WIZJA ROZWOJU GMINY: Zapewnienie mieszkańcom możliwości przemieszczania się po terenie Gminy oraz do Opola i gmin sąsiednich przy pomocy komunikacji zbiorowej. Z problemem braku komunikacji zbiorowej borykają się mieszkańcy wielu gmin. Wzrost liczby posiadanych przez społeczeństwo samochodów spowodował spadek liczby pasażerów komunikacji zbiorowej, a co za tym idzie, znaczne obniżenie rentowności, zwłaszcza na mniej uczęszczanych liniach. Kursy na tych trasach zostały w zdecydowanej większości zawieszono. Jedynym sposobem rozwiązania tego problemu wydaje się być dopłata z budżetu Gminy dla przewoźników prowadzących deficytowe kursy na terenie Gminy. Może to być dopłata dla Miejskiego Zakładu Komunikacji w Opolu lub do prywatnego przewoźnika, który właśnie zajmuje miejsce po zlikwidowanym Opolskim Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej. Najbardziej egzotycznym sposobem opisywanym w prasie regionalnej jest pomysł burmistrza Gminy Otmuchów, aby wprowadzić tzw. taksówki gminne poprzez podpisanie umowy z jedną z korporacji taksówkarskich. Pomysł ten jednak nadal jest w sferze planów.

Na chwilę obecną w Gminie jest bardzo słabo rozwinięty transport publiczny. Z dniem 14.07.2020 Gmina opublikowała ogłoszenie O ZAMIARZE ZAWARCIA UMOWY W ZAKRESIE PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO: "Pasażerski transport drogowy - przewozy autobusowe. Przewozy będą wykonywane w ramach publicznego transportu zbiorowego w granicach administracyjnych Gminy Łubniany lub Gminy Łubniany i gmin sąsiadujących".

Wójt Gminy Łubniany prowadzi rozmowy z opolskim PKS-em, które dotyczą: skomunikowania wsi, gdzie żaden autobus nie dojeżdża: między Łubnianami i Jełową, Łubnianami i Kobylnem, z Opola przez Luboszyce i Kolanowice do Łubnian. Póki co, na terenie Gminy znajdują się sołectwa, gdzie nie ma transportu publicznego, co wiąże się z tym, że osoby które mają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się np. ze względu na ograniczoną sprawność (w tym: poruszające się na wózkach inwalidzkich, poruszające się o kulach, niewidome, słabowidzące i inne), mają trudność aby przemieszczać się do lekarzy, ośrodków kultury itp.

Gmina Łubniany, jako gmina wiejska leżąca w bezpośrednim sąsiedztwie Miasta Opola, jest częścią Aglomeracji Opolskiej. 18 sierpnia 2020 roku odbyło się Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska. Przyjęto na nim Plan Integracji Publicznego Transportu Zbiorowego na obszarze Aglomeracji Opolskiej. Dokument określa kierunki i działania, które prowadzić mają do integracji transportu publicznego na terenie Aglomeracji Opolskiej. Każda z gmin Aglomeracji Opolskiej otrzymała rekomendacje do realizacji m.in. Gmina Łubniany będzie obsługiwana nie tylko w ramach istniejącego wydłużenia wybranych kursów linii 10 opolskiej komunikacji miejskiej oraz w ramach nowych linii komunikacyjnych w Aglomeracji Opolskiej. Na potrzeby ich organizacji powinna wraz z innymi gminami oraz powiatem opolskim utworzyć Związek Powiatowo - Gminny, który będzie organizatorem nowych linii komunikacyjnych 51 i 52 przebiegających przez obszar Gminy. Okres realizacji zaleceń jest długi i wynosi 10 lat (2021-2030), w związku z powyższym, niniejszy projekt jest zdecydowanie bardziej adekwatny do realizacji potrzeb przemieszczania się mieszkańców "tu i teraz".

2. Analiza niezaspokojonych potrzeb transportowych osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w kontekście ich aktywizacji społeczno-zawodowej.

Potrzeby osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej sprawności ruchowej nie są jednakowe. Można wyróżnić kilka grup, z których każda wymaga innego rodzaju dostosowań w systemie transportu publicznego.

Osoby niepełnosprawne ruchowo przede wszystkim wymagają usunięcia barier fizycznych w dostępie do transportu publicznego, jak też w obszarze taboru pasażerskiego (brak schodów czy stopni, zapewnienie odpowiednio szerokich przejść itd.). Te rozwiązania mają też największe znaczenie dla osób o ograniczonej sprawności ruchowej (osób starszych, rodzin z dziećmi, osób otyłych, itd.). Z tych rozwiązań korzysta też każdy pasażer systemu transportu publicznego, bo ułatwiają one wsiadanie i wysiadanie czy też poruszanie się w obszarze infrastruktury. Są one też bardzo korzystne z punktu widzenia przewoźnika, bo zwiększają tempo wymiany pasażerów i pozwalają skrócić czas podróży, zwiększając tym samym jakość oferowanej usługi. Inny typ wymagań mają osoby niepełnosprawne sensorycznie – specyficzny, ułatwiający poruszanie się w obszarze infrastruktury czy taboru.

Na dzień 31.07.2020 roku Gminę Łubniany zamieszkuje 9415 mieszkańców, z czego 780 osób jest powyżej 75 roku życia. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłaca zasiłki pielęgnacyjne 91 osobom, co wskazuje na liczbę osób niepełnosprawnych oraz powyżej 75 roku życia, które wymagają zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Około 15 osób stale korzysta z Domu Dziennego Pobytu w Biadaczu. Dodatkowo, w Gminnej Stacji Caritas złożonych jest ok. 300 deklaracji od mieszkańców potrzebujących wsparcia w codziennej opiece i rehabilitacji. Wnioskodawca przyjął bardzo ostrożnie założenie, że tylko 150 osób (ok. 100 kobiet i 50 mężczyzn -niepowtarzalnych PESELI) będzie korzystać z usług door-to-door, jednak mając na uwadze powyższe dane statystyczne, należy przyjąć iż będzie ich zdecydowanie więcej. Udział kobiet do mężczyzn wynika z danych demograficznych i zwiększającej się proporcji kobiet wraz z wiekiem. Przewaga liczebna kobiet wzrasta wraz z przechodzeniem do kolejnych grup podeszłego wieku, np. w grupie wieku 65-69 lat kobiety stanowią 56% zbiorowości i współczynnik feminizacji wynosi 126, a wśród osób co najmniej 80-letnich już 70% to kobiety i na 100 mężczyzn przypada ich już 228 (Dane za: Sytuacja demograficzna osób starszych i konsekwencje starzenia się ludności Polski w świetle prognozy na lata 2014-2050, GUS 2014).

3. Opis działań prowadzonych przez samorząd, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności na terenie Gminy Łubniany.

Obecnie, Gmina Łubniany nie prowadzi żadnego działania w zakresie mobilności osób, które mają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się. W ramach projektu pn. Stworzenie kompleksowego systemu wsparcia osób niesamodzielnych, w tym osób starszych w Gminie Łubniany, finansowanego ze środków RPO WO dz. 08.01 - Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych i społecznych, były zlecone usługi transportu dla osób starszych do Domu Dziennego Pobytu, przy czym nie miały one charakteru transportu indywidualnego. Jednak usługa ta się zakończyła wraz z realizacją projektu. Obecnie są świadczone tylko usługi stacjonarne opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych w DDP w Biadaczu.

Poprzez integrację społeczno-zawodową osób niepełnosprawnych rozumie się umożliwianie rozwijania aktywności osób z niepełnosprawnościami w życiu publicznym, społecznym i zawodowym poprzez niwelowanie barier związanych z mobilnością tych osób. Przyczynić się to ma do m.in.: zwiększenia ich szans rozwoju, udziału w edukacji, korzystania z infrastruktury społecznej i zwiększenia aktywności zawodowej.

Na dzień złożenia wniosku oraz na dzień 31.12.2018 r. Wnioskodawca nie organizował ani nie finansował indywidualnych usług transportowych dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

4. Opis funkcjonujących rozwiązań transportowych realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe i sektor prywatny na terenie Gminy Łubniany.

Potrzeb w zakresie przemieszczania się osób z niepełnosprawnościami oraz innych osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności nie rozwiązuje transport publiczny, ani transport sanitarny. W przypadku transportu publicznego, jest on ograniczony tylko do wyznaczonych tras i tylko w części zapewnia pojazdy dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Dodać też trzeba, że część osób z niepełnosprawnościami nie jest w stanie dotrzeć do przystanków autobusowych, kolejowych. Dysfunkcje transportu publicznego są znacznie bardziej odczuwalne w mniejszych miejscowościach, o słabszym rozwoju infrastrukturalnym. Z kolei w przypadku transportu sanitarnego, poważne ograniczenia nakłada ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Zgodnie z nią, transport sanitarny osoby niepełnosprawnej jest możliwy tylko do najbliższej placówki medycznej na podstawie wskazania medycznego, przy czym bezpłatny transport jest możliwy tylko w przypadku konieczności podjęcia natychmiastowego leczenia w podmiocie leczniczym lub z powodów wynikających z potrzeby zachowania ciągłości leczenia. W innych przypadkach transport sanitarny ze wskazań medycznych odbywa się za pełną lub częściową (60%) odpłatnością. Transport

publiczny oraz transport sanitarny odpowiada więc na potrzeby związane z mobilnością osób z niepełnosprawnościami tylko w ograniczonym zakresie. Wzmacnia to potrzebę wdrożenia usługi, która będzie zapewniała możliwość transportu osób z niepełnosprawnościami oraz innych osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności i będzie znacznie bardziej elastyczna co do warunków korzystania z tej usługi, co zapewni większe możliwości integracji społeczno-zawodowej tych osób. Usługa taka powinna uwzględniać m.in.: rodzaj niepełnosprawności przewożonych osób, liczbę przewożonych osób, regularność przewozów, trasy przewozu, wygodę podróżowania, występowanie dodatkowych usług (takich jak np. pomoc w wydostaniu się z mieszkania), oraz źródła finansowania usług.

5. Propozycje zaspokojenia potrzeb transportowych osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

Dobra dostępność transportu publicznego stwarza mieszkańcom szansę na zaspokojenie wszystkich podstawowych potrzeb i odciąża gminne systemy transportowe. Usługa Door-to door to usługa indywidualnego transportu osoby z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, obejmująca pomoc w wydostaniu się z mieszkania lub innego miejsca, przejazd i pomoc w dotarciu do miejsca docelowego. Wnioskodawca w ramach projektu planuje zakup busa 9 osobowego, co będzie skutkowało tym, iż w tym samym czasie z usług transportu skorzysta kilka osób uprawnionych, jadąc z jednej wspólnej lokalizacji do wspólnego miejsca docelowego albo jadąc z kilku lokalizacji do wspólnego miejsca docelowego i z powrotem.

Użytkownicy będą mogli skorzystać z wielu wariantów usługi door- to- door, m.in.:

- Usługa jednorazowa
- Usługa wielorazowa
- Usługa transportowa skierowana do użytkowników Domu Dziennego Pobytu w Biadaczu w celu aktywizacji społeczno-zawodowej lub aktywnej integracji osób (codzienny dojazd do obiektu, wyjazdy grupowe realizowane w ramach zajęć organizowanych przez Dom Dziennego Pobytu w Biadaczu)

Usługa door to door po okresie trwania projektu będzie przystępna cenowo dla osób korzystających (osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności). Usługi będą kierowane w szczególności do osób, które potencjalnie mogą wejść/powrócić na rynek pracy. Wpływ interwencji na aktywizację społeczno-zawodową uczestników zostanie zbadany w ewaluacji, przeprowadzonej w końcowym etapie projektu (ocena efektywności wdrożonego systemu, z uwzględnieniem efektywności poszczególnych modeli wykorzystywanych przez JST). Usługi będą komplementarne z możliwościami dofinansowania transportu osób z niepełnosprawnościami ze środków PFRON.